

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/49/2023
Identifikačné číslo spisu:	4321202966
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4321202966.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne M. N., nar. XX. P. XXXX, E. H. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, Lučenec, J. Kráľa 5/A, proti žalovanej obchodnej spoločnosti 365.bank, a. s., Bratislava-Staré Mesto, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, zastúpenej obchodnou spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie sumy 933,16 eura s príslušenstvom, vedenom Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Csp/78/2021, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 22. augusta 2022 sp. zn. 12CoCsp/24/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 17. septembra 2021 č. k. 7Csp/78/2021-211 odmietol odpor žalovaného podaný proti platobnému rozkazu Okresného súdu Levice č. k. 7Csp/78/2021-55 zo dňa 23. augusta 2021. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 121 ods. 5, § 265 ods. 1, § 267 ods. 2 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že dňa 23. augusta 2021 rozhodol vo veci platobným rozkazom č. k. 7Csp/78/2021-55, ktorý bol žalovanému doručený dňa 27. augusta 2021. Dňa 14. septembra 2021 podal žalovaný elektronicky proti predmetnému platobnému rozkazu odpor. Vzhľadom na to, že žalovaný podal odpor oneskorene, pričom posledný deň na jeho podanie uplynul dňa 13. septembra 2021, súd sa dôvodnosťou odporu nezaoberal a odpor odmietol.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením z 22. augusta 2022 sp. zn. 12CoCsp/24/2022 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v predmetnej veci nie je dôvodné. Žalovaný v podanom odvolaní namietal spôsob doručenia vydaného platobného

rozkazu č. k. 7Csp/78/2021-55 zo dňa 23. augusta 2021, ktorý mu bol doručený prostredníctvom doručujúceho orgánu - poštového podniku, namiesto toho, aby mu bol doručený elektronicky do elektronickej schránky. V danej veci nie je sporné, že žalovaný je právnickou osobou so sídlom na území Slovenskej republiky, zapísanou od 31. decembra 1992 do obchodného registra, ktorej bola podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente automaticky aktivovaná elektronická schránka na doručovanie elektronických úradných dokumentov orgánov verejnej moci, medzi ktoré patria aj všeobecné súdy. Žalovaný teda má elektronicкую schránku zriadenú v zmysle zákona o e-Governmente a tú má aj aktivovanú na doručovanie elektronických dokumentov zo strany súdov. S poukazom na existenciu aktivovanej elektronickej schránky žalovaného mal súd povinnosť doručovať žalovanému potrebné písomnosti súvisiace s predmetným konaním elektronicky do tejto elektronickej schránky. Napriek tej skutočnosti, že žalovaný má aktivovanú elektronicкую schránku na doručovanie písomností, súd prvej inštancie platobný rozkaz č. k. 7Csp/78/2021-55 zo dňa 23. augusta 2021 spolu so žalobou a jej prílohami žalovanému do elektronickej schránky nedoručil, ale doručil mu ich prostredníctvom doručujúceho orgánu - poštového podniku, a to na adresu evidovanú v Obchodnom registri SR. Do žalovaného elektronickej schránky súd doručil až uznesenie č. k. 7Csp/78/2021-207 zo dňa 17. septembra 2021, ktorým zmenil platobný rozkaz vo výroku o trovách konania a uznesenie č. k. 7Csp/78/2021-211 zo dňa 17. septembra 2021 o odmietnutí odporu žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného v podanom odvolaní, že pokiaľ má právnická osoba aktivovanú elektronicкую schránku na doručovanie, súd je povinný všetky písomnosti doručovať do tejto elektronickej schránky, okrem výnimiek ustanovených v § 17 ods. 1, 4 zákona o e-Governmente. Zo žiadneho ustanovenia CSP však nevyplýva, že nedodržanie doručovania písomností do elektronickej schránky strany, ale vykonanie doručovania písomností prostredníctvom doručujúceho orgánu (pošty) zakladá procesnú vadu. Pri posudzovaní otázky doručovania je potrebné vychádzať z materiálneho prístupu k doručovaniu, pri ktorom je podstatné, že sa adresát mohol s doručenou písomnosťou oboznámiť a bolo zachované právo na spravodlivý súdny proces. V tejto súvislosti poukázal odvolací súd na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo 2425/2011, podľa ktorého účinky riadneho doručenia písomnosti súdom nastávajú aj v prípade, kedy je písomnosť doručovaná prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb a adresát túto písomnosť prevezme, aj keď má písomnosť byť doručovaná do dátovej schránky adresáta.

2.2. Vzhľadom ku skutočnosti, že ustanovenie § 105 CSP nevylučuje doručenie písomností aj prostredníctvom doručujúceho orgánu, v danom prípade pošty, skutočnosť, že vydaný platobný rozkaz nebol doručený žalovanému do elektronickej schránky nezakladá procesnú vadu, pre ktorú by bolo potrebné napadnuté uznesenie o odmietnutí odporu žalovaného pre jeho oneskorené podanie zrušiť, resp. v dôsledku ktorej by neboli naplnené predpoklady pre odmietnutie odporu ako podaného oneskorene, a to deň po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odporu. Z obsahu spisu je zrejmé, že vydaný platobný rozkaz č. k. 7Csp/78/2021-55 zo dňa 23. augusta 2021 bol žalovanému doručený prostredníctvom pošty na adresu jeho sídla Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, pričom podľa vrátenej doručenky si žalovaný túto zásielku prevzal dňa 27. augusta 2021. Vrátená doručenka potvrdzuje a preukazuje skutočnosť, že žalovaný doručovaný platobný rozkaz spolu so žalobou a jej prílohami prevzal, a teda sa s ich obsahom oboznámil, čo napĺňa podmienku riadneho doručenia uvedených písomností, od ktorej sa odvodzujú procesnoprávne následky doručenia spočívajúce v začatí plynutia lehoty na podanie opravného prostriedku. Procesnoprávne následky doručenia nastanú, ak súd doručí zásielku zákonom stanoveným spôsobom, pričom v tomto prípade listinná zásielka obsahujúca platobný rozkaz, žalobu a jej prílohy, bola žalovanému doručená jedným zo zákonných spôsobov, aj keď správne mal súd uprednostniť elektronický spôsob doručenia týchto písomností. Odvolací súd dodal, že žalovaný v rámci podaného odvolania ani netvrdil, že predmetná zásielka mu nebola doručená, a že sa s jej obsahom nemohol oboznámiť. Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že súd prvej inštancie správne posúdil podaný odpor žalovaného ako doručený po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, na ktoré žalovaný poukazoval v podanom odvolaní, vychádzali z odlišných skutkových okolností, preto na ne odvolací súd pri posudzovaní danej veci nemohol prihliadnuť.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm.

f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videla dovolateľka v tom, že súd prvej inštancie doručil platobný rozkaz zo dňa 23. augusta 2021 č.k. 7Csp/78/2021-55 žalovanému (právnickej osobe s aktivovanou elektronickou schránkou) listinne prostredníctvom doručujúceho orgánu. Na základe tohto doručenia následne vyvodil voči žalovanému nepriaznivé dôsledky a odmietol jeho odpor pre zmeškanie lehoty. Odvolací súd pochybenie na strane súdu prvej inštancie bagatelizoval. Stotožnil sa so žalovaným, že doručovanie zo strany súdu prvej inštancie bolo vykonané nesprávne, zároveň však uzavrel, že z hľadiska CSP nejde o procesnú vadu. S týmto záverom sa žalovaný nestotožňuje. Orgány verejnej moci sú povinné uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky [§ 17 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej len „ZeG“)]. Ojedinelé výnimky z uvedenej povinnosti ustanovuje zákon iba v § 17 ods. 1 písm. a) až c) ZeG a v § 17 ods. 4 ZeG, pričom na vzniknutú situáciu sa žiadna z nich nevzťahuje. Nasvedčuje tomu aj § 2 ods. 3 ZeG, podľa ktorého má úprava doručovania podľa tohto zákona postavenie *lex specialis* vo vzťahu k CSP. Súd si pri právnickej osobe s aktivovanou elektronickou schránkou nemôže vybrať, či jej bude doručovať zásielku listinne alebo do elektronickej schránky. Civilný sporový poriadok taktiež uprednostňuje elektronické doručovanie podľa ZeG (§ 105 ods. 1 druhá veta CSP). Pravidlá sporového konania vyplývajú z kogentných noriem verejného práva. Občianske právo procesné je verejnoprávnym odvetvím a CSP je verejnoprávnym predpisom. Súd, ako orgán aplikujúci tieto normy, je navyše viazaný ústavným princípom legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy SR). Toto základné pravidlo sa uplatňuje bez výnimky (I. ÚS 3/98, II. ÚS 48/97, I. ÚS 59/00, II. ÚS 117/2011 a mnohé iné). Vo verejnom práve tak nie je priestor na toleranciu protiprávneho postupu štátneho orgánu. Obzvlášť, ak má tak závažné negatívne následky. Z princípu legality vyplýva aj legitímne očakávanie adresátov úkonov orgánov verejnej moci, že budú konať iba v zákonom stanovených medziach (I. ÚS 76/2011). In concreto, strany sporu môžu dôvodne očakávať, že ak majú aktivovanú elektronickú schránku, súd im bude doručovať zásielky týmto spôsobom. Ak súd svojvoľne nedodrží zákonom stanovený postup a doručuje zásielku listinne, môže sa dotknutá sporová strana spoliehať, že jej z takéhoto „neúčinného“ doručenia neplynú žiadne procesné dôsledky. Toto legitímne očakávanie žalovaného, vychádzajúce v rámci princípu právnej istoty z výslovného znenia zákona, bolo v namietanom prípade flagrantne ignorované a popreté.

3.1. Civilný sporový poriadok nikde explicitne nekonštatuje, že určité konanie súdu zakladá procesnú vadu. Napriek tomu je nemysliteľné, aby ju nepredstavovala chyba v doručovaní (čo je základný procesný úkon súdu). Osobitne to platí v prípade, ak má tento nedostatok za následok odmietnutie odporu pre zmeškanie lehoty, ktorá sa počíta od riadneho doručenia platobného rozkazu. Pre žalovaného malo pochybenie súdu negatívne následky, spočívajúce v „strate sporu“. Za daných okolností nemožno tolerovať porušenie kogentných procesných pravidiel s tým, že malo byť zhojené nezákonným spôsobom a na druhej strane uplatniť voči sporovej strane *de facto* najprísnejšiu sankciu. Na fundamentálny predpoklad zákonného fungovania justície nadväzuje aj rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít. Dovolateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSSR zo dňa 17. novembra 1967 sp. zn. 6Cz/183/67 (publikované pod R 19/1968): „Jen řádné a předpisům, vyhovující doručení rozhodnutí má ten důsledek, že odvolací lhůta počne běžet osobě, které je doručováno. Jestliže zákon výslovně stanoví, že se stejnopis písemného vyhotovení rozsudku doručuje určitým způsobem (§ 47 odst. 2 o. s. ř.), nikoli však formou doručení jiné osobě, pak doručení rozsudku do rukou jiné osoby, než účastníka nemůže mít účinky řádného doručení, a to ani v tom případě, kdyby se jejím prostřednictvím rozsudek do rukou účastníka dostal.“ Význam exaktného dodržiavania zákonného postupu pri doručovaní rezonuje aj v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR: „Ak nebola písomnosť doručená správne, podľa predpisov upravujúcich tento úkon, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky; ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia alebo ho súd vôbec opomenul doručiť, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť.“ (uznesenie NS SR zo dňa 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo/190/2009, rovnako aj uznesenie NS SR zo dňa 7. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/179/2010). Dovolateľka poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. júna 2019 sp. zn. 3Obdo/35/2019, publikované pod R 36/2019: „Za účinné doručenie rozhodnutia súdu advokátovi - fyzickej osobe je možné považovať iba doručenie rozhodnutia do elektronickej schránky advokáta, ktorú má určenú na elektronickú komunikáciu so súdmi (a inými orgánmi verejnej moci). S dorúčením rozhodnutia do súkromnej elektronickej schránky fyzickej osoby, ktorá vykonáva advokátsku prax, nie sú spojené právne dôsledky

začatia plynutia lehoty na podanie odvolania.“ Skutkové okolnosti prejednávanej veci sú obdobné. Žalovaný má totiž aktivovanú elektronickú schránku a popritom prijíma aj listinné zásielky. To však ešte neznamena, že súd postupoval správne, keď mu nedoručoval platobný rozkaz do elektronickej schránky. Z citovaného rozhodnutia NS SR vyplýva, že takéto doručenie nemá za následok začatie plynutia lehoty na podanie opravného prostriedku. Ak teda súd nedoručoval svoje rozhodnutie zákonným spôsobom, nemôže byť výsledkom tohto postupu právoplatné rozhodnutie. Osobitne to platí v tom prípade, ak bolo vydané v neprospech adresáta takéhoto doručovania. Nesprávnosť postupu súdu zdôrazňuje fakt, že platobný rozkaz doručoval súd advokátovi protistrany v zmysle zákona do jeho elektronickej schránky, t.j. tak ako ho mal doručovať aj žalovanému.

3.2. Dovolateľka namietala aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalovaný v odvolaní poukázal aj na podporné závery právnej doktríny a rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, a to predovšetkým na judikát R 36/2019 (rozobraný vyššie). Odvolací súd sa s právnymi názormi vyplývajúcimi z týchto rozhodnutí vyrovnal iba formalisticky a konštatoval, že: „Rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, na ktoré žalovaný poukazoval v podanom odvolaní, vychádzali z odlišných skutkových okolností, preto na ne odvolací súd pri posudzovaní danej veci nemohol prihliadnuť.“ Neuvedol však v čom tieto odlišnosti mali spočívať. Krajský súd v Nitre paradoxne vychádzal vo svojom rozhodnutí z rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27. marca 2013 sp. zn. 23Cdo/2425/2011, v ktorom najvyšší súd za obdobných skutkových okolností akceptoval doručovanie zásielky poštovým podnikom. Pri bezprostredne kolidujúcich názoroch súdnej praxe tak odvolací súd pred aktuálnou ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR uprednostnil závery, ktoré vyplývajú zo staršieho rozhodnutia českého súdu. V tejto súvislosti dovolateľka dodala, že rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR nepatria do ustálenej rozhodovacej praxe podľa čl. 2 ods. 2 CSP; preto je ich preferencia vylúčená (uznesenie NS SR zo dňa 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017, uznesenie NS SR zo dňa 22. novembra 2018 sp. zn. 3Cdo/165/2018).

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že dovolacie dôvody nie sú dané a navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol. Objektívnou skutočnosťou v právoplatne skončenej právnej veci bolo, že žalovaný nepodal v 15 dňovej lehote odpor proti doručenému platobnému rozkazu. Žalovaný je právnická osoba, ktorá v konaní nepopiera doručenie platobného rozkazu, práve naopak jeho prijatie dňa 23. augusta 2021 v konaní potvrdzuje. V konaní nedošlo k porušeniu ustanovení Civilného sporového poriadku, čo správne konštatoval aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Odvolací súd uprednostnil materiálny prístup k doručovaniu pred nadbytočným formalistickým prístupom. Taktiež opätovný poukaz žalovaného na uznesenie NS SR, sp. zn.: 3Obdo/35/2019 zo dňa 12. júna 2019 spolu s jeho výlučne vlastnou úvahou, že skutkové okolnosti predmetnej veci sú obdobné s vecou prejednávanou je zjavne mylný a nie je zjavné ako dospel k takému záveru (posudzovanie doručovania fyzickej osobe, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť do jej súkromnej schránky a doručovania právnickej osobe ako podnikateľovi je skutková okolnosť, ktorá zakladá významný rozdiel oproti prejednávanej veci) Súd v predmetnej veci doručoval a doručil platobný rozkaz jednému a tomu istému subjektu práva a to spoločnosti 365.bank, a.s. Žalobca už skôr v konaní predložil aj sken časti publikácie, na ktorú odkazuje aj samotný žalovaný (Števček, M., Ficová, S., Baricová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár: Praha : C. H. Beck, 2016, 382 s.), v ktorej je na strane 382 uvedená priama odpoveď na vnesené mylné tvrdenie žalovaného, že malo v konaní dôjsť k procesnej vade. Nakoľko žalovaný poukazuje na stranu 383 rovnakej publikácie, je zjavné, že musí poznať odpoveď na danú problematiku. Ak bola zásielka riadne doručená v písomnej podobe, je potrebné ju posudzovať za účinne doručenú a vyvodzovať z toho právne dôsledky v podobe plynutia zákonných lehôt. Opačné závery sú neprípustné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaný, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421

CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

12. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv.

opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

13. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia ale nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP teda zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces videla v tom, že súd prvej inštancie doručil platobný rozkaz zo dňa 23. augusta 2021 č.k. 7Csp/78/2021-55 žalovanej - právnickej osobe s aktivovanou elektronickou schránkou, nie elektronicky ale listinne prostredníctvom doručujúceho orgánu. Na základe tohto doručenia následne vyvodil voči žalovanej nepriaznivé dôsledky a odmietol jej odpor pre zmeškanie lehoty. Odvolací súd toto pochybenie súdu prvej inštancie nepovažoval za procesnú vadu, pre ktorú je potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Dovolateľka namietala tiež nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

17. Z obsahu spisu je jednoznačné, že súd prvej inštancie pri doručovaní platobného rozkazu žalovanej ako právnickej osobe s aktivovanou elektronickou schránkou, nepostupoval v súlade s ust. § 105 ods. 2 CSP a § 17 ZeG, keď písomnosť jej nedoručil elektronicky do jej elektronickej schránky, ale doručil ju prostredníctvom doručujúceho orgánu - pošty. Nebolo pritom sporné, že k doručeniu platobného rozkazu žalovanej došlo prostredníctvom pošty.

18. Napriek stanovenému postupu pri doručovaní má dovolací súd zhodne s názorom odvolacieho súdu, odkazujúc podporne na odbornú literatúru (Števček, M., Ficová, S., Baricová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár: Praha : C. H. Beck, 2016, 382 s.) za to, že jeho nedodržanie nezakladá procesnú vadu. Potrebné je vychádzať z materiálneho prístupu k doručovaniu, pre ktoré je podstatné, že sa adresát mohol s doručovanou písomnosťou zoznámiť a bolo zachované jeho právo na spravodlivý súdny proces, podporne poukazujúc aj na závery rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo/2425/2011, podľa ktorého účinky riadneho doručenia písomnosti súdom nastávajú aj v prípade, kedy je písomnosť doručovaná prostredníctvom prevádzkovateľa poštových služieb a adresát túto písomnosť prevezme, aj keď má písomnosť byť doručovaná do dátovej schránky adresáta.

19. Uvedený názor dovolacieho súdu je v súlade aj s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, s odkazom na nález z 21. novembra 2023 sp.zn. IV. ÚS 405/2023, podľa ktorého v rozpore s požiadavkou materiálnej ochrany práv zo strany súdnej moci môže byť aj príliš formalistický výklad práva, čo môže mať za následok porušenie ústavných princípov práva na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 497/2011). V záujme poskytovania materiálnej ochrany práv je podľa ústavného súdu potrebné posudzovať aj inštitút doručovania súdnych rozhodnutí, a to v kontexte následného posúdenia včasnosti podaného opravného prostriedku, berúc pritom do úvahy požiadavku uplatňovanú pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov, a to zachovať spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom oboch strán v spore, t. j. žalobcu aj žalovaného (m. m. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi predovšetkým súdnej ochrany. Zákonné pravidlá doručovania slúžia na ochranu procesných práv sporových strán, ktoré musia mať pri výkone svojich práv a povinností, a to aj procesnej povahy, istotu o obsahu doručovaného rozhodnutia. Hoci systematika § 105 CSP nasvedčuje hierarchickej postupnosti spôsobov doručovania písomnosti súdom, pri jeho aplikácii je nevyhnutné vychádzať z toho, že konečné rozhodnutie o spôsobe doručenia patrí súdu. Ten musí podľa okolností zvážiť, ktorým zo spôsobov doručenia sa dosiahne materiálny cieľ doručovania, a to oboznámenie sa s obsahom rozhodnutia, a zároveň sa naplnia ostatné požiadavky práva na spravodlivé súdne konanie vrátane plynulosti konania. Doručenie uznesenia právnomu zástupcovi žalovaného v listinnej podobe je rovnocenným spôsobom oznámenia rozhodnutia, ktorý efektívne vyvoláva účinky doručenia rovnako, akoby to bolo v prípade jeho elektronického doručenia do elektronickej schránky právneho zástupcu. Uvedený názor o rovnocennosti spôsobu doručenia a výberu spôsobu na strane súdu ústavný súd už napokon vyslovil vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (pozri II. ÚS 30/2023, I. ÚS 49/2023).

20. Rovnako v náleze z 10. augusta 2023 sp.zn. IV. ÚS 266/2023 ústavný súd konštatoval, že zákonné pravidlá doručovania slúžia na ochranu procesných práv sporových strán, ktoré musia mať pri výkone svojich práv a povinností, a to aj procesnej povahy, istotu o obsahu doručovaného rozhodnutia. Pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade došlo k riadnemu (účinnému) doručeniu, je nevyhnutné uplatňovať materiálny prístup, pre ktorý je podstatné to, či sa adresát mohol s obsahom doručovanej písomnosti zoznámiť a či tak bolo zachované jeho právo na súdnu ochranu (porovnaj nálezy Ústavného súdu Českej republiky č. k. II. ÚS 1577/16 z 11. júla 2017, bod 14 a č. k. III. ÚS 3851/18 z 9. apríla 2019, bod 14).

21. V prejednávanej spore nebolo sporné, že žalovanej bol platobný rozkaz doručený poštou, a teda dňom doručenia mala možnosť sa s obsahom doručovanej písomnosti zoznámiť, čím bolo zachované jej právo na súdnu ochranu, vychádzajúc z vyššie uvedeného materiálneho prístupu posudzovania riadneho doručenia. Iná situácia by nastala, ak by bolo sporné, či k doručeniu došlo, napr. z dôvodu pochybností, či bola písomnosť doručovaná riadne označenej strane sporu, resp. či písomnosť prevzala za sporovú stranu oprávnená osoba, čo však v danom spore sporné nebolo (bližšie por. bod 19 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

22. Preto neobstojí ani odkaz dovolateľky na judikát R 36/2019, podľa ktorého za účinné doručenie

rozhodnutia súdu advokátovi - fyzickej osobe je možné považovať iba doručenie rozhodnutia do elektronickej schránky advokáta, ktorú má určenú na elektronicкую komunikáciu so súdmi (a inými orgánmi verejnej moci). S dorúčením rozhodnutia do súkromnej elektronickej schránky fyzickej osoby, ktorá vykonáva advokátsku prax, nie sú spojené právne dôsledky začatia plynutia lehoty na podanie odvolania. V takto judikovanom spore došlo k pochybeniu súdu pri doručovaní v tom, že súd písomnosť nedoručoval do elektronickej schránky advokáta ako právneho zástupcu sporovej strany, ale nesprávne písomnosť doručoval do súkromnej elektronickej schránky fyzickej osoby, ktorá vykonáva advokátsku prax. Naopak v prejednávacom spore, tak ako už bolo konštatované, bolo nesporným, že písomnosť bola doručená žalovanej obchodnej spoločnosti. Hoci sa dovolateľka snaží argumentovať, že nebolo naplnené jej legitímne očakávanie, že písomnosť súdu jej bude doručovaná elektronickey a nie poštou, neponúka však žiadnu presvedčivú argumentáciu, ako a čím bolo zmarené jej právo oboznámiť sa s obsahom doručovaného rozhodnutia, z hľadiska materiálneho a nie formálneho.

23. Ak by súd akceptoval argumentáciu dovolateľky a dospel by k záveru, že nedošlo k účinnému doručeniu platobného rozkazu, s povinnosťou doručovať ho opätovne do elektronickej schránky dovolateľky, takýmto prioritizovaním formálneho výkladu aplikovaných ustanovení týkajúcich sa doručovania rozhodnutia súdu v kontexte uplatnenia práva podať odpor a neuplatnenie materiálneho prístupu a nezohľadnenie skutočností, ktoré by mohli viesť k záveru o tom, že dovolateľka sa s obsahom platobného rozkazu mohla zoznámiť, čo je predpokladom pre možnosť zaujať právne relevantnú obranu proti tomuto platobnému rozkazu, by došlo k procesnému postupu, ktorý je zjavne v rozpore s účelom a so zmyslom právnej úpravy (účinného) doručovania rozhodnutí v kontexte možnosti uplatňovať proti takémuto rozhodnutiu (účinne) opravné prostriedky, zároveň tým spôsobujúc nerovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom sporových strán s neoprávnenou výhodou v prospech žalovaného, a to opakovaným doručovaním platobného rozkazu žalovanej do jej elektronickej schránky (m.m. IV. ÚS 266/2023).

24. Pokiaľ dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočné, resp. nepresvedčivo odôvodnené, dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi už konštantne uvádza, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10, 9Cdo/248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

25. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

26. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Odvolací súd dostatočne jasne a presvedčivo odôvodnil svoj záver o nedôvodnosti odvolania žalovanej (por. body 7 až 20 odôvodnenia), reagujúc na jej podstatnú odvolaciu argumentáciu. Hoci odvolací súd len stručne odôvodnil nepoužiteľnosť žalovanou označeného judikátu R 36/2019, odlišnosť skutkových okolností (a teda nepoužiteľnosť tohto judikátu) je bližšie vysvetlená v bode 22. tohto rozhodnutia. Rovnako nedôvodne dovolateľka namietala, že odvolací

súd mal neprípustne favorizovať staršie rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, nakoľko hoci je nesporné, že toto rozhodnutie nemožno považovať za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe podľa čl. 2 ods. 2 CSP, z ničoho nevyplýva, že ho nemožno podporne použiť. Dovolateľke je nepochybne známe, že odkaz na judikatúru českých súdov je bežnou súčasťou aj rozhodnutí slovenských najvyšších súdnych autorít. Skutočnosť, že dovolateľka sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že rozhodnutie nebolo odôvodnené podľa predstáv dovolateľa.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie dovolateľky procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

28. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.